

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2010, mánudaginn 28. júní 2010, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Áslaug Árnadóttir, formaður, Geir Arnar Marelsson, Gunnhildur Sveinsdóttir, Hildigunnur Hafsteinsdóttir og Guðlaug Brynja Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 1/2010**:

M
gegn
Fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 14. janúar 2010 með kvörtun sóknaraðila, dagsettri sama dag. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 15. janúar 2010, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi lögfræðings F, dags. 5. mars 2010. Var bréfið sent sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 9. mars 2010, og henni gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir sóknaraðila bárust þann 15. mars 2010.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 28. júní 2010.

II.

Málsatvik.

Sóknaraðili gerði bílasamning við VF. Þann 1. mars 2007 vegna leigu á bifreiðinni. Leigutími var til 1. mars 2012 og skyldi fjöldi greiðslna vera 60. Kaupverð hins leigða var kr.2.350.000, innborgun kr. 250.000, stofngjald kr. 65.412, umsýslugjald kr. 15.000 og samningsverð kr. 2.180.412. Mánaðarleg leiga miðað við ISK var kr. 40.701. Um vexti segir í samningnum: „*Vextir eru óverðtryggðir vextir bílasamninga samkv. ákvörðun VF á hverjum tíma. Vextir miðast við myntkörfuna SJF3 sem er samsett úr JPY 50% og CHF 50%. Endanleg fjárhæð á myntkörfunni ræðst af útgreiðsludegi samnings.*“

Þann 27. mars 2007 tók VF upp nafnið F.

Þann 26. október 2009 sendi N, fyrir hönd sóknaraðila tölvupóst til varnaraðila þar sem hann bendir á að í bílasamningi sóknaraðila standi hvergi að höfuðstóll samnings sé gengistryggður en að greiðsluseðlar séu samt sem áður reiknaðir út eins og um gengistryggðan höfuðstól sé að ræða. Kemur fram í póstinum að hann telji að sóknaraðili hafi verið krafín um of háar greiðslur. Er óskað eftir því að gerð sé grein fyrir því á hvaða ákvæðum samningsins það byggir að tengja afborganir af höfuðstól við gengi erlendra mynta og ef slíku ákvæði sé ekki fyrir að fara að greiðsluseðlar verði framvegis reiknaðir út miðað við mánaðarlega leigu að fjárhæð 40.701 kr.

Þann 29. október 2010 svaraði starfsmaður varnaraðila tölvupóstinum. Var svarið þess efnis að mál sóknaraðila væri í skoðun í samráði við lögmenn þess og að þegar afstaða félagsins yrði skýr mundi berast svar. Þann 12. nóvember 2009 ítrekaði

N erindið fyrir hönd sóknaraðila. Svar barst frá varnaraðila þann 16. nóvember 2009. Þar kemur fram að varnaraðili telji það nægilega skýrt í bílasamningum félagsins sem vísa til myntkórfulána að endurgreiðsla þeirra sé bundin við gengi tilgreindrar myntkórflu gagnvart íslenskri krónu. Skýrlega sé kveðið á um það í öllu kynningarefni vegna lánanna að höfuðstóll og vextir séu miðuð við erlendar myntkórflur og samningsgreiðslan því gengistryggð. Þar komi jafnframt fram að áhætta geti verið fólgin í að tengja endurgreiðslu við myntkórflu. Eigi öllum lántakendum að vera þetta ljóst. Í tölvupósti varnaraðila segir jafnframt að í lánasamningi, fylgigögnum og greiðsluseðlum komi skýrt fram að höfuðstóll láns sé miðaður við myntkórflu og að allir þeir sem tóku slík lán hafi verið fyllilega meðvitaðir um myntkórflutenginguna enda augljóst að ákvörðunarástæðan fyrir endurgreiðslu tengdri myntkórflu hafi verið lágir vextir, sem voru mun lægri en af lánnum í íslenskum krónum. Hafnaði varnaraðili því leiðréttingu á útreikningi greiðsluseðla. Svaraði N þeim tölvupósti fyrir hönd varnaraðila þann 17. nóvember 2010.

Málinu var skotið til úrskurðarnefndarinnar með kvörtun, dagsettri 14. janúar 2010.

III.

Umkvörtunarefni.

Kröfur sóknaraðila eru tvíþættar. Annars vegar gerir M þær kröfur að:

“Útreikningur á greiðsluseðlum verði leiðréttur í samræmi við þann samning sem ég skrifaði undir og upphaflega greiðsluáætlun.

- a. *Eftirstöðvar láns séu leiðrétt (sic) í samræmi við þann samning sem ég skrifaði undir og þær greiðslur sem ég hef þegar innt af hendi. Höfuðstóll er í íslenskum krónum og óverðtryggður.*
- b. *Vextir miðast við vaxtaþrósentu á myntkórflunni SJF3 sem Avant hf. heldur til haga eða öðrum sambærilegum krónulánnum.”*

Hina vegar gerir M þær kröfur að sjálfskuldarábyrgð föður falli niður þar sem ekki var framkvæmt greiðslumat við afgreiðslu á láninu.

Sóknaraðili byggir fyrri kröfur sínar á að í titli bílasamningsins þess sem hún skrifaði undir hafi komið fram að þetta væri kaupleigusamningur sem bæri jafnar greiðslur. Þá komi skýrt fram í lið II í samningnum að samningsverð sé kr. 2.180.412 og að hvergi komi fram að þetta samningsverð sé bundið nokkurri myntkórflu eða sé gengistryggt. Samkvæmt lið III í samningnum, þar sem fjallað er um vexti, verðtryggingu og gengistryggingu, miðist vextir við kórflu sem F heldur utan um og ekkert komi þar fram um að höfuðstóll láns eða leigugreiðslur séu gengistryggðar. Þá segi á sundurliðun fyrir keyptu skuldabréfi að lánaflokkur sé „Óverðtryggt bílasamningur – jafnar afb.“. Hvergi standi neitt um gengistryggingu eða aðrar myntir en íslenskar krónur. Þá séu allar tölur á greiðsluáætlun í íslenskum krónum og þar komi ekki fram nein tenging við aðrar myntir. Þá sé ekki samræmi við ákvæða á forsíðu samnings og almennra skilmála á bakhlið samnings. Telur sóknaraðili að viðskiptahættir varnaraðila fari geng ákvæðum laga nr. 57/2005 um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu og ákvæðum laga nr. 121/1994 um neytendalán.

Síðari kröfu sína byggir sóknaraðili á því að F sé aðili að Samtökum fjármálafyrirtækja og beri því að hlíta samkomulagi frá árinu 2001 um notkun sjálfskuldarábyrgða, en þar segi að framkvæma skuli greiðslumat nema

ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því með skriflegum hætti að svo verði ekki gert. Einnig komi þar fram að ef ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nemi hærri fjárhæð en kr. 1.000.000 sé fjármálafyrirtæki skylt að greiðslumeta skuldara. Sóknaraðili segir að ekki hafi verið framkvæmt neitt greiðslumat við gerð samningsins og hafi ábyrgðarmanni ekki verið gerð grein fyrir ábyrgð sinni og réttindum.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kvörtun sóknaraðila um leiðréttingu á útreikningi greiðsluseðla verði vísað frá á grundvelli þess að kröfugerð hennar sé óskýr og lúti ekki að tiltekinni fjárhagslegri eða tölulegri kröfugerð þannig að ómögulegt sé að sjá hvaða fjárkröfur sóknaraðili sé í raun að gera á hendur varnaraðila. Telji sóknaraðili að varnaraðila beri að „leiðrétta“ samning og endurgreiða eða eftir atvikum lækka eftirstöðvar bílasamnings á þeim grunni að samningsgreiðslur hafi verið ranglega reiknaðar beri henni að tilgreina fjárhæð og útreikningsgrundvöll með skýrum hætti svo að unnt sé að taka efnislega afstöðu til kröfunnar, enda eigi það ekki undir úrskurðarnefndina að forma tölulegar kröfur sóknaraðila á hendur varnaraðila. Telur varnaraðili því að vísa beri kröfum sóknaraðila frá úrskurðarnefndinni með vísan til b- og e-liða 6. gr. samþykktar nefndarinnar, sbr. og 5. gr. samþykktanna þar sem sóknaraðili hafi aldrei lagt tilgreindar fjárkröfur fyrir varnaraðila sem hann hafi getað tekið efnislega afstöðu til.

Varnaraðili telur einnig að umrætt mál sé utan verksviðs úrskurðarnefndarinnar þar sem það eigi undir dómstóla landsins að skera úr um það hvort að umræddur samningur sé gengistryggður eða ekki. Þá telur varnaraðili að mál þetta eigi ekki undir lögsögu nefndarinnar þar sem úrlausn þess snúi að meintum brotum á lögum um neytendalán nr. 121/1994 og lögum um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu nr. 57/2005 sem heyrir undir Neytendastofu.

Til vara gerir varnaraðili þá kröfu að kröfum sóknaraðila verði hafnað. Byggir hann varakröfu sína á því að umræddur bílasamningur sé bersýnilega gengistryggður og að í honum komi skýrt fram að höfuðstóllinn sé tengdur við myntkörfuna SFJ3. Á framhlið samningsins sé gengistrygging sérstaklega nefnd og vísað til samningsskilmála á bakhlið. Þá komi fram í samningsskilmálum bílasamningsins á bakhlið hans að gengistryggð fjárhæð geti tekið breytingum miðað við breytingar á gengi þess erlenda gjaldmiðils/erlendu gjaldmiðla gagnvart íslenskrí krónu á samningstímanum. Þá komi fram í greiðsluáætlun sem sé hluti samningsins að tegund myntkörfu sé „100% karfa 3“. Sé samningurinn og fylgigögn hans því skýr um að lánið sé gengistryggt við þá gjaldmiðla sem mynda myntkörfuna SFJ3. Þrátt fyrir að meðaltalsafborganir séu reiknaðar út í greiðsluáætlun megi öllum vera ljóst að greiðslur geti sveiflast verulega á 5 ára tímabili enda felist í heitinu greiðsluáætlun að breyting geti orðið á greiðslum eftir þróun myntkörfu 3 og vaxta yfir samningstímabilið. Þá komi fram á greiðsluseðlum að mynt samningsins sé „SJF3“.

Varðandi kröfur sóknaraðila um niðurfellingu sjálfsskuldarábyrgðar föður bendir varnaraðili á að varnaraðili sé ekki aðili að samkomulagi um sjálfsskuldarábyrgðir frá 2001 og þó að varnaraðili sé aðili að Samtökum fjármálafyrirtækja sé félagið ekki sjálfkrafa aðili að umræddu samkomulagi. Þá hafi samningurinn verið gerður í apríl 2007 en varnaraðili hafi ekki gerst aðili að Samtökum fjármálafyrirtækja fyrr en 25. janúar 2008. Því hafi varnaraðila ekki verið skylt að framkvæma greiðslumat. Því beri að vísa kröfu sóknaraðila frá nefndinni.

VI.
Niðurstaða.

Ágreiningur í máli þessu er tvíþættur. Annars vegar snýr hann að útreikningi á greiðslum vegna bílasamnings sóknaraðila við varnaraðila um leigu á bifreið. Krefst sóknaraðili að: “Útreikningur á greiðsluseðlum verði leiðréttur í samræmi við þann samning sem ég skrifaði undir og upphaflega greiðsluáætlun.

- A. *Eftirstöðvar láns séu leiðrétt (sic) í samræmi við þann samning sem ég skrifaði undir og þær greiðslur sem ég hef þegar innt af hendi. Höfuðstóll er í íslenskum krónum og óverðtryggður.*
- B. *Vextir miðast við vaxtaþrósentu á myntkörfunni SJF3 sem Avant hf. heldur til haga eða öðrum sambærilegum krónulánum.”*

Samkvæmt b-lið 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, dagsettra 8. júní 2000, fjallar nefndin ekki um kröfu viðskiptamanns sem ekki verður metin til fjár. Því hefur nefndin ekki heimildir til að þvinga varnaraðila til að leiðrétta útreikning á greiðsluseðlum. Þá verður að telja að kröfur sóknaraðila um leiðréttingu séu svo óskýrar að þær séu ekki tækar til úrskurðar, sbr. ákvæði e-liðar 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefndina, en þar segir að nefndin fjalli ekki um mál, sem eru það óljós, illa upplýst eða kröfur aðila svo óskýrar að þau séu ekki tæk til úrskurðar. Breyta gögn þau sem fram koma í bréfi sóknaraðila frá 15. mars 2010 ekki þessari niðurstöðu, enda er þar ekki gerð krafa um ákveðna fjárhæð.

Í ljósi framangreinds verður ekki hjá því komist að vísa kröfu sóknaraðila um útreikning á greiðslum vegna bílasamnings frá úrskurðarnefndinni.

Sóknaraðili gerir einnig kröfur um að sjálfskuldarábyrgð föður falli niður þar sem að ekki hafi verið framkvæmt greiðslumat við afgreiðslu á láninu. Ekki verður séð að sóknaraðili hafi lögvarða hagsmuni af því að fá sjálfskuldarábyrgð föður síns fellda niður og því verður ekki hjá því komist að vísu kröfu sóknaraðila um brottfall sjálfskuldarábyrgð föður síns frá úrskurðarnefndinni.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila um að varnaraðili leiðrétti útreikning á greiðsluseðlum vegna bílasamnings sóknaraðila við varnaraðila er vísað frá úrskurðarnefndinni. Þá er kröfu sóknaraðila um að sjálfskuldarábyrgð föður falli niður einnig vísað frá nefndinni.

Reykjavík, 28. júní 2010.
Áslaug Árnadóttir

Geir Arnar Marelsson
Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Gunnhildur Sveinsdóttir
Guðlaug Brynja Ólafsdóttir